

Quasimodogeniti – jako nowonarodžene džěćatka

**Chwaleny budź Bóh, Wótc
našeho Knjeza Jezusa Chrystusa,
kiž je nas po swojej wulkej
smilnosći znowa porodźił za žiwu
nadźiju přez stanjenje Jezusa
Chrystusa z mrtwych.**

1 Pětr 1,3

W lutherskej cyrkwi smy wobchowali stare srjedźowěkowske mjena njedzelow w póstnym a w jutrownym času. Njeje to runjowon najwažniša wěc w cyrkwin-skim žiwjenju, ale tola wěste wobohaćenje, hdyž maja wšelake njedzele swoje mjeno a z tym tež swój tema, kotryž postaji njedzelne kemše a w idealnym padže cyły scěhowacy tydžen. W póstnym času rěkaja njedzele Invokavit, Reminiscere, Okuli, Laetare, Judika, Palmarum. Po jutrach pak maja scěhowace mjena: Quasimodogeniti, Misericordias Domini, Jubilate, Kantate, Rogate a Exaudi; potom su hižo swjatki. W našich Ochranowskich heslach su tute mjena njedzelow podate a što wone rěkaja.

Prěnja njedzela po jutrach rěka Quasimodogeniti. Mjeno pochadza z laconšćiny. Hdyž w prjedawšich časach měšnik na tutej njedzeli do cyrkwy začahny, spěwaše chór psalmowy introitus: „Quasi modo geniti infantes“, štož rěka serbsce: „Runje jako narodžene džěćci“. Z tutej słowow nasta mjeno njedzele Quasimodogeniti. W časach stareho křesćanstwa bě dožiwjenje nowonarodženia wosebje sylne. Jutry běchu džěćci a dorosćeni přijimali sakrament swjateje křćeńcy. Woni mějachu prawo, hišće cyły tydžen w swojich bělych košulach, w křestničkach, chodźić. Hdyž nětk na njedzeli Quasimodogeniti do cyrkwy přińdžechu, bě wšitkim jasne: To su naše nowonarodžene džěćci Bože. Witajće do cyrkwy a do wosady!

Wot tutej bělych košulow wotwodžuje so dalše mjeno za njedzela Quasimodogeniti. W katolskej cyrkwi wužiwa so pomjenowanje „běla njedzela“. Na njej přistupja džěćci přeni raz k Božemu blidu. Tola my wostanjemy při „Quasimodogeniti“. Tute mjeno nas na to dopomina, zo smy znowa narodženi w Bohu, wšojedne hdy smy wukřćeni. Za tym chowaja so scěhowace mysle:

Smy na swět přišli přez narodženje. W maćernym žiwocie běše naš přeni paradiz, hdžež běchmy zastarani a wot lubosće wobdaći. Tak znajmjeńša móžemy sej to w idealnym padže předstajić. Čłowjestwo pak je swoju přenju njewinowatosć zhubiło. Wot dnjow Hadama a Jěwy smy žiwi w swěće, kiž je potny hrěcha. Złemu njemóžemy so wuhibnyć, byrnjež bychmy to dyrbjeli. Druhdy so jemu ani nječemy wuhibnyć, dokelž, kaž Pismo praji, „Mysl čłowjeskeje wutroby je zła wot jeho młodosće“ (1 Mójas 8,21).

Zo by so tutón njespokojacy staw přewinył, je nowy započatk w čłowjeskim žiwjenju trěbny. Dže wo nowe narodženje duše a ducha. W nócnej rozmołwje rozložil Jezus Nikodemusej: „Jelizo so što njenarodži z wody a Ducha, njemóže do Božeho kralestwa přińć.“ (Jan 3,5) Nowonarodženje z wody – to je křćeńca, nowonarodženje z Ducha – to měni skutkowanje Swjateho Ducha w našim žiwjenju. Na tute nowonarodženje počahuje so tež Jezusowe słowo, zo mamy zaso być kaž džěćci: „Jelizo njebudžeće jako džěćci, tak nje přińdžete do Božeho kralestwa.“ (Matej 18,3)

Spočatk nowonarodženia je křćeńca. Wona rěka w Nowym zakonju „kupjel noweho narodženia a wobnowjenja“ (Titus 3,5). Wězo nječini woda křćeńcy sama tajki džiw, zo so žiwjenje čłowjeka zasadnje změni. Hakle w zwisku z Božim słowom woda skutkuje. Tak widžane je nowonarodženje proces, kotryž traje čas žiwjenja. Přeco zaso ma Bože słowo w našim žiwjenju skutkować. Mamy rosć we wěrje a w lubosći, tak kaž džěćci po narodženu přibywa po waze a po čělnych mocach. Směmy džakowni być za to, zo smy jako nowonarodžene džěćatka, zo smy Bože džěćci.

Jan Malink

Foto: J. Malink

Dupa w Michałskej cyrkwi w Budyšinje

Bože slónčko Florian wita nalěčo

„Što drje tu tak derje wonja?“, přemysluje małe bože slónčko Florian. Čuchajo zwěsći: „Je to slódka ... ćopła ... ćerstwa wón!“

Florianowa wćipnosć je zbudžena. W poslednich měsacach je wón pod lisćowej płachtu dołhi zym-ski spar spať. Nětko wubudži jeho dobra wón, kotraž wotwónka do jeho borleška ćehnje.

Florian rybuje sej wóće, scáhny so raz po dołhosći a pyta puć won ze zymskeho schowa. Je cyle rozpjeršeny, wšako chce skónčnje wědźeć, što tu tak derje wonja.

Jako docpě Florian powjerch, njemóže najprjedy wěrić, štož

tu wuhlada. Rybuje sebi hišće raz woči, šćipny sebjě sameho a potom zajuska: „Hura, skónčnje je nalěčo!“

Slódka wón, kotraž je jeho wubudžiła, bě wón nalěča. Čuchaše měšěncu z přěnich ćopłych slónčnych pruhow, kiž zemju wohrěwaja, a z kćenja nalětnich kwětkow.

Prjedy hač leći přez přirodu, zo by sebi nalěčo bliže wobhladać móhł, zawrě na krótki wokomik wóće

Bože slónčko Florian leći po nalětnjej přirodže. Rys.: M. Wirthech

a nasrěba so nalětnje-ho wonjenja. Potom wupřestrě swojej křidlešce a leći do zahrady. Při tym wuhlada rjanu hrjadku pisaných kwětkow:

**fijałka,
narcisa,
sněhowka,
tulpa,
krokus,
podlěšk,
pětrkluč,
całtki**

Namakaš tute kwětki w hódančku?

Wjele wjesela při pytanju přeje
Maria Wirthech

n	i	k	t	ł	a	c	n	a	ě
a	s	k	s	ě	l	d	o	p	k
r	k	m	n	f	i	j	p	l	s
ć	r	p	ě	t	r	k	l	u	č
i	o	č	h	u	k	o	a	t	ł
a	k	ł	a	j	i	f	t	t	u
k	u	h	n	a	r	c	i	s	a
n	s	h	ě	h	o	w	k	a	p

Nowy wósadnik nr. 2 jo wujšoť

Kšesćijańske Serby maju wót zachopjeńka 2016 nowe móžnosći za informaciju a wuměńjenje. Dajo něnto swójski internetny wustup ewangel-skich Serbow w cerkwi Barlinja-Bramborskeje-šlazańskeje Górneje Łužyce na adresy www.serby.ekbo.de.

Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z. t. jo wjelgin gjarde, až jo se ražiło pó wušej 100lětnem pšestanku wudaš znowa cerkwine łopjeno w dolnoserbskej rěcy, kenž ma informěrowaš wó serbskem cerkwinem žywjenu we Łužycy. Toš ten newsletter z titelom „Nowy wósadnik“ ma wudopólniš mjasecny cerkwiny bok w Nowem Casniku a informacije, dane w interneše. Wón dej twóriš móst mjazy serbskimi kšesćijanami we Łužyskich wósadach ewangel-skeje cerkwy.

Slědny „Wósadnik“ póchada z lěta 1913. Tencas wuda jen ako zagronity redaktor Fryco Rocha z Turjeja.

Předny numer „Nowego wósadnika“ běšo zjawjony ku gódam 2015. Dypkownje k jatašom jo wujšoť něnto druge wudaše cerkwinego łopjena „Nowy wósadnik“. Se wě, až tema togo zežywka su jatašy. Bibliske słowo wó jatašownem gronku „Ten Kněz jo górej stanul, jo wót wěrnosći górej stanul“ jo napisała fararka Katharina Köhlerowa z Dešna.

„Nowy wósadnik“ nr. 2 jo był rozestany w měrcu 2016 na wósady a fararjow w Dolnej, srježnej a Górnej Łužycy a na clonki Spěchowańskego towaristwa. Wušej togo se dajo downloadowaš ako pdf-dataja na internetnem boce www.serby.ekbo.de.

Hartmut S. Leipner
pšedsedař Spěchowańskego towaristwa za serbsku rěc w cerkwi z. t.

Maćična akademija

Štwórtk, 7. apryla 2016, w 19.30 hodž. přednošuje dr. Birgit Mitzscherlich, nawodnica archiwa, biblioteki a pokladnje Budyskeho tachantstwa, w Budyskim hoscěncu „Wjelbik“, Žitna 7, na temu „Stawizny a stawiznički ze Serbskeho seminara w Praze“. Přednošk budže w němskej rěči, zastup je darmotny.

Wšitkich zajimcow wutrobnje přepróšuje
stawizniska sekcija
Maćicy Serbskeje

Čitanje z „Paradiza“

Křesćan Krawc čita pjatk, 22. apryla, w 16 hodž. w Rakečanskej farskej bróžni ze swójeho romana „Das Ende vom Paradies“ wo žiwjenju swójbje na kromje hole; tež Rakec so jednanje dótka. Wot 15.30 hodž. poskićatej so kofej a tykanc. Po čitanju (w němskej rěči, z někotrymi serbskimi wotrězkami) wobsteji móžnosć za rozmołwu z awtorom a signowanje knihow. Zastup je darmotny, organizatorjo proša wo dary.

Wutrobnje přepróšatej
Rakečanska bjesada a Domowinska skupina Komorow/Trupin/Rakecy

Wopominanje fararja Herberta Nowaka

k jogo 100. narodninam
sobotu, 23. apryla w Chóšebuzu

zeger 14.00 nabóžnina pši rowje na Pódpódnjomem kjarchobjě, žaržy serbski dušepastyř Ingolf Kšenka

zeger 15.00 zgromadne kafejpiše w klubowni dolnoserbskego internata (Žylojska 39), dopomnjeńske słowa Christina Klie-mowa a Pěťš Janaš, zgromadne spiwanje, moderěrujo Madlena Norberg
Pšepšosyotej

Spěchowańske towaristwo za serbsku rěc w cerkwi z. t. a Kupka serbska namša

„Chcył něhdy w holi Mužakec ...“

Serbski ewangel-ski kónc tydženja w Mužakowje

Hdy? Wot 1. do 3. oktobra 2016

Hdže? Turmvilla, Mužakow

Štó? Młodzi, stari, swójbje, samostejacy ...

Što? Zhromadnje pućować, spěwać, kemše swjećić, serbske slědy wotrěkryć, hrać ...

Płaćizna? 60 eurow dorosćeni, 20 eurow džěci wot 3 lět

Přizjewjenja wotnětka móžne pola fararki Jadwigi Malinkoweje, Dróha měra 68, 02959 Slepó, tel. 035773 998244, mejlka: j.malinkowa@kkvsol.net

Jadwiga Malinkowa

Handrijeje Sembdnereje k šěšćdžesaćinam

Swěrný člon Serbskeho ewangelskeho towarstwa a zastupjer Drježdžanskich Serbow w Serbskim wosadnym zwjazku je Handrij Sembdner, kotryž swjeći 20. apryla swoje 60. narodniny. 1956 narodži so we Wikowje (Elsterwerda). Jeho nan skutkowaše wot 1956 jako farar w Markneukirchenje. 1972 nastupi Handrij Sembdner wukubłanje w cyrkwinskim zarjadnistwje. Po zložanju wšěch pruwowanjow dźěłaše w Rochlitzu, wot 1979 w Drježdžanach.

Wot meje 1985 hač do julija 1986 bydžeše w klóštrje cisterciensow w Róžeńce. Dźěłaše w swěćkowej manufakturje, wobdźěli so na laćonskich modlenjach mnichow a na serbskim žiwjenju we wsy. Z tuteho časa pochadžeja jeho znajomosće serbsčiny a jeho přichilnosć k Serbam.

Wot lěta 1987 běše na wožiwjenju serbskich kemšow w Drježdžanach wobdźělelny. Ze superintendentom Siegfriedom Albertom a pozdžišo tež z Marjanu Bubnarjec organizowaše štyri serbske wosadne

popołdnja wob lěto. Wjeršk tutych prócowanjow běše swjedžen k 150lětnemu jubilejeje Drježdžanskich serbskich kemšow w decembrje 1998. Swjećeše so ekumeniska nutrnosć ze sup. Siegfriedom Albertom a fararjom Witom Šcapanom. Trudla Malinkowa přednošowaše tehdy wo stawiznach serbskich kemšow w Drježdžanach. Handrij Sembdner pak bě wobstarat ke luch ze serbskim napisom z Křižneje cyrkwy, kotryž zbudži jako žiwy swědk našich stawiznow kedźbnosć wšitkich přitomnych.

Wot lěta 2001 stara so knjez Sembdner wo kapaču na lětanisću w Drježdžanach. Jako sobustaw zjednoćenstwa lětanisćowych dušepastyrjow je husćišo po wšěm swěće po puću. Husto pak jeho tež widźimy na serbskich kemšach w Budyšinje a w Choćebuzu abo w druhich serbskich wosadach. Po swjatoku rady basni, někotre basnje napisa tež w serbskej rěči. Jako rewizor stara so swěrnje wo pjenježne naležnosće Serbskeho ewangelskeho towarstwa. Na jeho krotke rozprawy w serbskej rěči na hłownej zhromadźiznje SET su sobustawojo hižo kóždy lěto wćipni.

2003 postara so wo to, zo so sakski cyrkwinski zakon tež w serbskej rěči w cyrkwiskim hamtskim łopjenu wozjewi. Jubilar čita prawidlownje Pomhaj Bóh a druge serbske publikacije.

Handrij Sembdner

Foće: prywatnej

Přejemy Handrijeje Sembdnereje k narodninam Bože žohnowanje a jeho přewod po wšitkich pućach, krotu strowotu, dobre poradjenje wšitkich předewzaćow a zo by sej dale wobchowal serbsku wutrobu.

Jan Malink

Wotmołwa

Praj haj – jenož jedne słowo

Praj haj – jako twój dar za mnje

Praj haj – nětko, džensa, tu

Praj haj – a wjeseli so moja duša

Handrij Sembdner

K 100. posmjertnym narodninam Herberta Nowaka

Hižo jako hólčec zeznach fararja Herberta Nowaka, lubeho přećela fararja a pozdžišeho serbskeho superintendenta Gerharda Wirtha w Njeswaćidle. Přijědže tam a sem z dalokeje němskeje „cuzby“, z Pječ Dubow, a to samo z cyteje swojej wulkej swójbu. Nan so kóždy króć nimoměry wjeseleše. Běštaj so najskerje hižo za čas studija zeznał a měještaj wšelake zhromadne dožiwjenja, wo kotrychž rady powědaštaj.

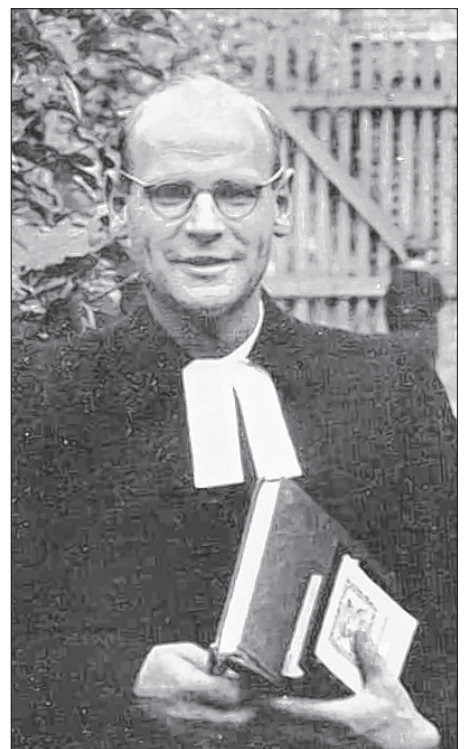
Nana wjeseleše, zo wšě Nowakec dźěći delnjoserbsce rěčachu, byrnež němsku mać mějach a w němskej wokolinje bydlichu. Ja mějach jako hólčec swoju lubu nuzu, delnjoserbsčinu zrozumić. Tehodla po móžnosći twóchnych. Husto so doma wo Nowakecach chwalobnje rěčeše. Nana zahorještej wosoba a njesprócnawe skutkowanje jeho duchowneho bratra.

Wědžachmy doma wšitcy, zo by Herbert Nowak rady w delnjoserbskej wosadze skutkował, ale němsko-pruski Choćebuski generalny superintendent dr. Günter Jacob temu ze wšej moci zadžěwaše. Praješe, zo serbske wosady jeho nochcedža měć. Jenička prawdosć to zawěsće njebě.

Woprawdźite přičiny njeznaju, ale wězo tukam, zo Jacob přećel Serbow njebě. Nan je wospjet wosobinsce w Choćebuzu pobyt a za Herberta Nowaka prosył. Podarmo. Najskerje je hišće njemała ličba listow, kiž to dokumentuje. Njedziwajcy wotpokazanja přez cyrkwinsku wyšnosć Braniborskeje přědowaše Herbert Nowak horliwje we wšěch delnjoserbskich wosadach, kiž jeho wołachu a jemu rady přědować dowolachu. A tajkich bě tójšto. Serbja běchu fararjeje Nowakeje za to dźakowni a jemu swěrnj.

Styki Herberta Nowaka k serbskim bratram-duchownym w Hornjej Łužicy běchu žiwe a wuske. Rady wobdžěleše so wón na mnohich serbskich farskich konwentach w Budyšinje, na kubłanskich časach serbskich fararjow w Čěskej a Pólskej a na wjele serbskich cyrkwiskich dnjach. Rady myslu wróće na bratrowske zetkanja z Herbertom Nowakom na Michałskej farje, na lětnje swójbnje konwenty po serbskich wosadach. Herbert Nowak wobohačeše naše zeńdženja. Wón bě rady mjez nami a my runje tak rady hromadže z nim.

Pawoł Wirth

Farar Herbert Nowak (1916–2011)

K jubilej 1891 založeného časopisa ewangelskich Serbow

Gratulacija

Woprawdže! Pomhaj Bóh – 125 lět, to žno něšto duchownje plódného je. Žadyn čłowjek-Serb dotal hišće tajku starobu docpět njeje, ale: jedna jednora papjera. A čehodla? Dokelž so w tutej papjerje stajnje znowa jewi čerstwy, křesćanski duch. Sobudže-lačerjam Pomhaj Bóh so z kóždym čisłom wudaća poradzi, napjelnič je z dobrým duchom – duchom wulkeje cyłoty židowsko-křesćanskeje okcidentalneje kultury: židowska nabožnosť, grjekska filozofija, romske prawo. Njeh změje Pomhaj Bóh tež w přichodnych, najprjedy 25, lětach dale tajku připóznajomnu kwalitu!

+ Mikławš, metropolit
(M. J. Dypman-Budycki, Berlin)

Zajimawe drohočinki

Jako džěco drje so za ewangelski časopis jara njezajimowach, hačrunjež jón doma mějachmy. Wot 1996 Pomhaj Bóh potom sama abonowach – potajkim mjeztym tež hižo dwaceći lět – a čitam jón stajnje znowa z wulkim zajimom. Štož mje wosebje do čitanja pohnuwa, je temowa wšelakorosć a jeje dokładne a naročne přetworjenje. Hač su to stawizniske přinoški, kotrež hustodosć swójbnje stawiznički powědaja, duchowne rozpominanja, nowosće z cyrkwinskeho žiwjenja, recensije, spominanja na rōčnicy abo rubrika za džěci.

Zajimawe drohočinki wuslědźić a je čitarstwu spřístupnič je hłownje zaslužba redaktorki Trudle Malinkoweje, kotraž rediguje Pomhaj Bóh hižo z lěta 2000. Ze swojej wobšěrnej stawizniskej wědu a swojim detektiwiskim čuchom je wona někotrůžkuli nowostku wuskušowała a tak k nowym dopóznacám dopomahała. Jako redaktorka sej wona dokładnje manuskripty wobhlada a – štož ze swójskeho nazhonjenja wěm – kóždu změnu z awtoru abo awtorom dorěči. Wona jako přenja žona-redaktorka puć časopisa Pomhaj Bóh w zmysle jeje předchadnikow swěru dale wjedže a z naročnym čerstwym duchom napjelja. Hižo w lěće 1732 je J. G. Běmar hesło „Bohu k česći a Serbam k wužitku“ ewangelskim spěwarskim přidał. Tež džensa njeje wona swoju plaćiwosć zhubiła, hdyž myslu na woporniwe redaktorske džěło Trudle Malinkoweje.

Měrana Cušcyna, Budyšin

Tuž radšo: „Pomhaj Bóh“

Pomhaj Bóh ma 125 lět. Tole čitach přeni měrcowski pjatk wječor w měsacnym časopisu ewangelskich Serbow. Tak dołho však jón hišće njeabonuju. Ale do lětdžesatka wjace dołho być njemóže. Z myslu

prawidłowneho woteběranja so dołho nošach. Něštožkuli však tola trochu dlěje zrawi.

Njeksym rodak ewangelskeje swójbje ani wosady. Ale postrow „Pomhaj Bóh“ na wšě 60 lět znaju. Lubi so mi prosće. Je jednory a krótki, rozmołwu abo bjesadu runjewon wuwabjacy.

Njehodžu rady kaž němy nimo druheho, znajmjeńša nic nimo wjesnjana abo hinak znateho, jako bych jeho njewidžał. Njeh šoł nimo starca, na ławce wotpočowaceho, abo žónskeje, kiž w zahrodce klečo swoje rjadki plěje. Z postrowom „Pomhaj Bóh, zo bych kwětki rjenje rozkcěli!“ sy krótku přečelnu rozmołwu zahajił. Powědam tole jako wuměnkar.

W młodych lětach přińdžech do podjanskeho domu 30 lět staršeho wjesnjana. Byrnjež wón mjeztym 35 lět na prawdže Božej był, je jako wěrný katolski křesćan zdžěla hišće w pomjatku staršich katolskich Serbow. Zastupiwiši postrowich „Pomhaj Bóh“. Njemyslach, zo ‚do šeršenjow štapju‘. Tola same njewjedro so na mnje rozwjedri. Nablaku so zawróciwiši woteńdžech.

Smój so pozdžišo dale hdys a hdys zetkałoj. Nihdy pak zuby na so wótritoj njejsmoj. Hakle nětkole při pisanju so zaso dopominam, zo bě mi wony čłowjek něhdže 20 lět pozdžišo we wěstěj nuzy pomocny.

Jako mnoho lět pozdžišo pola znatych přebywajo tak připódlá spomnich, zo chcu tola hišće k ... dóńć, mi rjeknychu: „To njetrjebaš, wón je w chorowni!“ – Tydžeń pozdžišo přewodžach jeho k rowu.

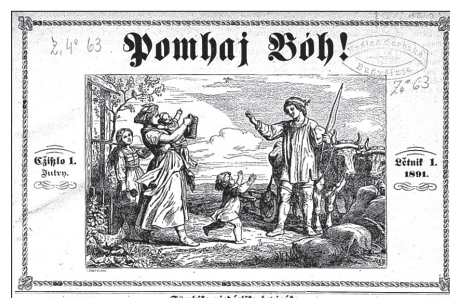
Před něhdže pjećimi lětami listowach w starych wudaćach Katolskeho Posoła, kiž sym sej z wotpadkow nazběrał. A što tam namakach? Wony muž, kiž je mje něhdy postrowa „Pomhaj Bóh“ dla z domu čisnył, hněwajo so nad njerodnym nałožowanjom katolskeho postrowa, tam piše, kak jednory a tola rjany postrow maja ewangelscy Serbjaj: Pomhaj Bóh.

Pětr Pawoł

Započatk je trěbny

Jako katolski Serb w Drježdžanach gratuluju redakciji k 125lětnemu wobstaću časopisa Pomhaj Bóh.

Škoda, zo so w stawizniskim zarysu, wozjewjenym w měrcowskim čisle, po 1945 Božidar Dobrucky njenaspomni. Hačrunjež je po mojim mēnjenju drje znawuchadźenje woběju serbskeju nabožnej časopisow jeho zaslužba, přetož jako knježerstwowy rada w tehdomnišim Serbskim zarjedže bě wón za kulturu a nowinarske džěło zamołwity. Přeni zamołwity redaktor Katolskeho Posoła bu lajk Michał Nawka, w katolskej cyrkwi za tehdomniši

Prěnje čisło Pomhaj Bóh wuda Chrjebjanski farar dr. Friedrich Selle k jutram kónc měrcy lěta 1891. Čiśćalo je so tehdy w Niskej.

Repro: SKA

čas nowum. Pozdžišo přewza redaktorstwo zaso jedyn z katolskich serbskich duchownych a to je džensa hišće praksa. Jako ewangelska lajkowka je knjeni Trudla Malinkowa přenja, kiž nětko tutu funkciju jako zamołwita redaktorka Pomhaj Bóh wukonja.

K stawizniskemu hódnoćenju Pomhaj Bóh stuža tež, zo so podpěra katolskich Serbow jako woteběrarjo w lětach 1965–1975 naspomni. Njeboh superintendent Gerhard Wirth – wón měješe stajnje dobre zwiski hač do 1955 ke kanonikej Jurzej Hejdušce, potom k prelatej Janej Wjence a po nim k msgr. Měrcinej Salowskemu a tež k druhim serbskim katolskim duchownym – 1965 Zjednoćenstwo serbskich katolskich duchownych wo podpěru prošěje, w katolskich wosadach woteběrarjow za Pomhaj Bóh zdobyc. To so potom tež we wšitkich serbskich katolskich wosadach sta.

Ekumeniske bratrowstwo katolskich Serbow jako woteběrarjo Pomhaj Bóh je so njejpacy skónčiło, jako so farar Cyril Pjeh ze zamołwitym redaktorom sta. Mnozy katolscy Serbjaj tehdy jeho rozsud njerozumjachu, zo zložil swoju funkciju w katolskej cyrkwi a přestupi do ewangelskeje cyrkwe w Sakskej. Wola swědomja ma so respektować, ale bě čězko tole kóždemu katolskemu woteběrarjej Pomhaj Bóh wujasnić. Džensa jenož hišće mała ličba katolskich Serbow Pomhaj Bóh čita.

Runje w času nabožnej seklarizacije stej wobě towarstwje, Towarstwo Cyrila a Metoda a Serbske ewangelske towarstwo, prašanej a powołanej k zhromadnemu džělu. Ekumena nima so zwuraznić jenož ze zastupnikami a dobrými postrowami na cyrkwinskih dnjach. Je trjeba, zo so wobě stronje – katolske wosady serbskeho sydlenkeho ruma a Serbski wosadny zwjazk – ekumenisce zblížitej. Wutworjenje džělowej skupiny je trěbne, kotraž dołhodobny džělowy plan wudžěla, kotryž móžetej wobě stronje přiwać. Tak je nowy konkretny započatk ekumeny móžny.

Křesćan Buk, Drježdžany

W Bukecach so z Krabatom zaběrali

Na džěłarničce serbskich Bjesadow kompjuerowu hru a literaturu wo dušnym kuzłarju předstajili

Běchu to šulerjo Serbskeho gymnazija, kiž po wuspytanju noweje kompjueroweje hry „Krabat a potajnstwo serbskeho krala“ składnostnje jeje předstajenja w zjawnosći 29. winowca zašeho lěta namjetowachu, hru do wučbnych planow w šulach zapřijeć. Tutón namjet wuwabi přemyslowanje. W serbskorěčneje wersiji hry je rěčany tekst k sluchanju a k temu pisany tekst k sobučitanju. W němsskorěčneje wersiji je rěčane słowo serbsce słyšeć a k temu němsski tekst k sobučitanju. Čitanje a sluchanje stej spuščomnej, snano samo najwadžnišej pomocnikaj při nawuknjenju rěče. A někotryžkuli cuzu rěč wuknjacy so snadź za tajkim z lóštnej zabawu zwjazanym wuwučowanjom žedźi.

Měrana Cušcyca předstajili slědy dušneho serbskeho kuzłarja w literaturje.

Z tutym pozadkom nasta pola organizatorow lětušeje džěłarnički serbskich Bjesadow w Bukecach mysl, „Rapakow“, zhotowjerjow kompjueroweje hry, prosyc wo jeje předstajenje sobustawam Bjesadow. „Rapakaj“ Michał Cyž a Daniel Zoba so zahoriće tutemu nadawkej wěnowaštaj.

Kaž hižo za předchadźacu džěłarničku, móžachu so tež tutón raz zaso rumnosće Bukečanskeje Ewangelskeje srjedźneje šule za zeńdženje sobotu, 27. małego rózka, wužiwać.

W jednej ze šulskich stwow běše wosom kompjuerow za wuspytanje hry natwarjonych, jako so druha stwa z Bukečanami kaž tež z hosćimi z Hodźija, Rakec a z Wojerowskich kónčin pjelnješe. Wjace hač 40 wobdźělnikow móžeše hlowny organizator Mato Krygár k zahajenju w 14.00 hodź. witać. Wosebje zwjeselace je, zo bě mjez nimi tójšto džěć. W zahajenskeje nutnosći rozložili Serbski superintendent Jan Malink tekst z lista swjateho Pawoła Romjanam na 9. stawje z tež młódšich wopytowarjow putacymi słowami. Spěwanje serbskich kěrlušow so džak wustojnemu klawěrnemu přewodej Michała Cyža derje poradźi.

Po tym rozložili Daniel Zoba přitonym, kak je hra wo Krabaće nastala. Z pomocu techniskich datow znazorni wobjim šěsć lět trajaceho džěła. Po pokiwach k wužiwanju hry běchu kompjuer w pódłanskej stwě předewšěm z młódšej generaciju spěšnje wobsadźene. Při přěních krokach z kompjueroweje myšku po swěće „Krabata“ pomhaštaj „Rapakaj“ Michał a Daniel při potrjebje z wěcywustojnej radu. Michał běše so k temu na Krabata jako mlynskeho

Čmjeła Hana ze swojej lóštnej hru přihladowarjow zwjeseli.

Fota: A. Zoba

předasćit. Na kóncu sej někotři z hosći hru k wužiwanju doma kupichu.

Předewšěm starši hosćo džěłarnički, kiž wšak njejsu tak jara na kompjueru zajimowani, zhromadźichu so w druhej stwě, zo bychu tam wot Měranje Cušcyneje z Budyšina wo wšelakich aspektach wosoby dušneho serbskeho kuzłarja a jeho slědach w literaturje zhonili. Wona předstajili knihu Měrčina Nowaka-Njechorńskeho, w kotrejž so stawizna wo Krabaće wopisuje. Hlownje na zakładze tuteje knihi su Krabat a jeho skutki mjez Serbami znate. Jurij Brězan wužiwaše Krabata jako zakład za roman. Napisa wurjadnu literarnu twórbu ze socialnokritiskimi a filozofiskimi rozmyslowanjemi. Otfried Preußler je němsski awtor, kotryž w swojej knize na dóńće młodeho Krabata rozestajenje mjez dobrym a złym wopisuje. Na zakładze Preußleroweje stawizny nasta film, kiž běše tež pola nas w kinach widjeć. Wuwjeźenjam M. Cušcyneje přizamkny so čita bjesada, kiž so při zhromadnym kofejku dale plečeše. Hrajerjo při kompjuerach wšak běchu so tak do Krabatoweje stawizny zanurili, zo so hakle po wospjetnym prošnju přidružichu.

K zakončenju džěłarnički čakaše hišće wosebje za džěćmi myslena překwapjenka: Budyske džiwadło předstajili na Bukečanskej wosadneje žurli hru „Čmjeła Hana“. Tutaj lóštna hra z pjera a pod režiju Měrka Brankačka běše tež za tych přihladowarjow zrozumić, kiž serbsku rěč hišće dospołnje njewobknježa. Tak běše zaručene, zo mějachu wšitcy, nic jenož džěćmi, ale tež přihladowarjo staršeje generacije, při rozmołwje čmjele Hany ze swojimaj přećelomaj wjesofu zabawu.

Arnd Zoba

Kompjuerowa hra wo Krabaće młódšu a staršu generaciju zajimowaše.

W Choćebuzu 50. serbsku namšu nowšeho časa woswjećili

Njedzelu Laetare, 6. měrca, woswjećili so jubilej 50. namše w Choćebuzu w Němskej cyrkwi. Na sto kemšerjow a kemšerkow – serbskich a němskich, ewangelskich a katolskich – bě přichwatało. Kemše wuhotowaštaj generalny superintendent Martin Herche ze Zhorjelca a farar na wuměnkku Dieter Schütt ze Žylowa. Martin Herche praji w swujich witatskich słowach mjez druhim, zo je za Łužicu a za křesćanstwo wjeselo, zo swjeca so tute kemše w Němskej cyrkwi a zo je to cyle w zmysle Lutheroweje ideje, zo słyša Serbja Bože słowo tež w maćernej rěči, dokelž je rěč wutroby. W swujim předowanju, kiž zložowaše so na hrono z 2. lista Pawoła na Korintiskich (1,3–7), wuzběhny, zo skutkuja runje słowa tróšta w maćernej rěči cyle bjezposrědnje.

Wosebitosć kemšow bě, zo skutkowaše wjele lajkow sobu. Stefanie Krawcojc, redaktorka Noweho Casnika a młoda serbska mać, bě zamołwita za džěćace kemše. Dale bě to dr. Hartmut Leipner, kiž měješe koordinaciju kemšow, zestajenje a wuhotowanie serbsko-němskeho kemšaceho zešiwka kaž tež čitanje epistole a wozjewjenjow na starosci, a Ingrid Häfner-Leipne-

Generalny superintendent Martin Herche (nalěwo) a farar n. w. Dieter Schütt kemše wuhotowaštaj.

Foće: W. Měškank

rowa, kiž pomhaše při organizaciji. Dr. Christiana Piniekowa bě teksty přeložila a čitaše epistolu, student architektury a něhdźi šuler Delnjoserbskeho gymnazija Lucas Becker čitaše ewangelij a próstwy serbsce. Šulerjo Lejna Kellojc, Jonas Mül-

ler a Hana Weise zběrachu kolektu a čitaču próstwy. Wokrjesny kantor Peter Wingrich hraješe na piščelach a Delnjoserbski džěćacy chór – wšitke holcy běchu so serbsku drastu woblekli – zanjese tři spěwy pod dirigentstwom Geralda Schöna a z klawěrnym přewodom Natalje Kowalčukoweje. Ralf Troppa bě zamołwity za techniku.

Cyle kemše běchu dwurěčne zestajane – wot čitanja psalma, epistole, ewangelija a spěwanja kěrlušow hač k modlitwam a žohnowanju. Při tym pomhaše kemšacy zešiwk, hdžež běchu teksty zapisane, tak zo móžachu wosadni tež jenož serbsce čítane teksty w němskim přeložku sčěhować. Zo bě serbska wosada sylnje zastupjena – wšako bě přichwatało tež tójšto Serbow z wokolnych wsow –, bě wosebje při spěwanju derje slyšeć.

Po kemšach postrowištaj přitomnych zamołwity za Serbow a cyrkwinske naležnosće Braniborskeje, statny sekretar Martin Gorholdt, a wyši měščanosta Choćebuz a Holger Kelch. Na kemše přijěli běchu tež farar dr. Bernd Krebs, zamołwity w EKBO za reformaciski jubilej 2017, předsyda Domowiny Dawid Statnik, Slepjanska fararka Jadwiga Malinkowa ze swójbu a dušepastyr Drježdžanskeho lětanišća Handrij Sembdner. Přitomni běchu tež wosadny farar dr. Uwe Weise ze swójbu, Choćebuski studentski farar Reinhard Menzel ze synom kaž tež tójšto člonow Kupki serbska namša – mjez druhim załoženskej člonaj Christina Kliemowa a Werner Měškank kaž tež farar na wuměnkku Helmut Hupac, Antje Kellowa, dr. Madlena Norbergowa a Reinhard Šultka.

Při zhromadnym pokemšacym kofejpiću wuda so hišće wjele plódnych rozmołwow. Tam přepoda so cyrkwinskim a swětnym zamołwitym jako dopomnjenka na tutón džěń přeni serbsko-němski plakat z cyrkwinskim hronom lěta 2016, wudaty kónc zašleho lěta wot Spěchowanskeho towaristwa za serbsku rěč w cerkwi.

Christiana Piniekowa

Pod dirigentstwom Geralda Schöna spěwaše na kemšach Delnjoserbski džěćacy chór.

Serbske bjatowanje w Bóžem domje

Mój pólski psijašel Michał Kuryllowicz ze Sopota jo měł řědnu ideju, serbske bjatowanje „Wósc nas“ za cerkwy psigótowaš. Jo to řědnje napisał w šwabachskem a łatyńskem pismje. Jo dał to kopěrowaš a jo to samo pód głažk gótował a mě gano pólšał.

Som se termin w Serbskej cerkwi we Wětošowje hugótował z Lony Lischewsky, hudowu znatego fararja. Wona jo se wjelgin pšez to wjaseliła. Gromaže smej se pón starałej, až hogleđarje mógu tam

něnt nic jano serbske bjatowanje wizeš, ale teke bjatowaš. Smej dobre měštno namakałej.

Teke psi Bórkojskem fararju som take wótedał a jogo žeńska bužo se wó to staraš, až krydnjo serbske „Wósc nas“ teke w Bórkojskem Bóžem domje řědne měštno. Bórkojska cerkwja ga jo „wótwórjona cerkwja“ a wjele cuzych tam hogleđaju. Ale teke Bórkowarje deje to pón bjatowaš a se dopomniš na jich serbske kórjenje.

Siegfried Malk

Lony Lischewsky jo psicyniła „Wósc nas“ w Serbskej cerkwi we Wětošowje. Foto: S. Malk

Bibliski tydzeń k temje „Domizna“ w Slepom

„Doma, doma rjanje jo ...“ Tak rěka wobubowany serbski spěw w Slepjanskich kónčinach. Tola hdže je moja domizna? Hdže sym doma? Što je, hdyž dyrbbju domiznu wopušćić abo hdyž so domizna brunicy dla zniči? Mam duchownu domiznu?

Tute a dalše prašenja zaběrachu Slepjanskich wosadnych na bibliskim tydžnju, kiž wotměwaše so wot 21. do 28. februara w Slepjanskej cyrkwi. Hižo lětdžesatki přewjedže so kóždy lěto znowa bibliski tydzeń. Wosebitosć lětušeho bě tematiske wusměrjenje, dokož tema „domizna“ nas tučasnje brunicy a čekancow dla wosebje zaběra. Tak přeprosychmy sebi wšelakich hosći, kiž swójski wid na temu předstajichu.

Zahajił je so bibliski tydzeń hižo 18. februara z koncertom „Domizna“ křesćanskeho spěwytwórcy Andija Weiša z Mnichowa. Andi Weiß zaběra so hižo dlěje z temu „Domizna“, wšako je tež awtor knihi ze samsnym titulom. Wjace hač 200 hosći zbliska a zdaloka dožiwi hnucy koncert w Božim domje.

Dalši hosćo běchu referenća bibliskeho tydženja:

Póndželu, 22. februara, přednošowaše sup. dr. Thomas Koppehl z Niskeje wo bibliskich a teologiskich perspektiwach na temu domizna. Wuzběhowaše, zo njeje domizna jenož kónčina a kraj, hdžež bydlimy, ale tež nadawk, hdžež Bóh nas trjeba a zasadzi.

Wutoru, 23. februara, přeprosychmy sej fararja a něhdyšeho krajneho radu Dietera Liebiga do Božeho domu, zo by wo zničanju a wotbagrowanju Čelneho porěčał. Dotal njeznate akty z chroniki Wochožanskeje wosady wobohačichu jimacy wječor.

Srjedu, 24. februara, přednošowaše Serbski superintendent Jan Malink wo serbskej zańdženosci Slepjanskeje wosady na přikładze štyrjoch wosobow: Hanza Njepile, fararja Wjelana, fararja Handrika a fararja Röslera. Wopytowarjo běchu zahorjeni, wšako zhonichu tójšto noweho ze swójskeje domizny.

Štwórtk, 25. februara, witačmy fararja Fobera z Wróclawja w Slepjanskej cyrkwi. Rozložowaše na jadriwe wašnje, što pól-

skej ludnosći za hranicu domizna woznamjenja, wšako nimaja kaž Serbja słowo za domiznu, ale wužiwa ja prosće „ojczyzna“ (wótčina).

Po tym zo běchmy sej cyły tydzeń hosći wotwonka přeprosili, sedžachu pjatk, 26. februara, Slepjanscy wosadni w podiumje: Astrid Schiffner, kiž džěta čestnohamtsce z čekancami w Hamorje, wumělc Thomas Schwarz, kiž wobdžěla drjewo, a Michael Scheller, čestnohamtski kantor ewangelskeje swobodneje wosady, rozložowachu swójski wid na domiznu.

Na kóždym wječoru witačmy 70 do 90 wopytowarjow w našej cyrkwi.

Tež serbsce diskutowało je so wo domiznje na serbskim wosadnym popołdnu na Slepjanskej farje, a to njeđzelu, 28. februara, z něhdže 20 wosadnymi. Nazornje powědaše kóždy z nich, što na swójej domiznje lubuje.

Swjatočne zahajenske a zakónčace kemše wobrubichu poradženy bibliski tydzeń. Wšitkim, kiž su k poradženju tydženja dopomhali, so wutrobnje džakujemy.

Jadwiga Malinkowa

Jana Arnošta Smolerja wopominali

Składnostnje 200. narodnin Jana Arnošta Smolerja počesćichu 5. měrca sobustawy Maćicy Serbskeje a dalšich serbskich towarstwow wuznamneho wótčince z kładženjom wěncow na Smolerjec swójbne rownišćo na Budyskim Hrodžišku, kotrež bě Maćica w minjenymaj lětomaj wobnowić dała. W Serbskim muzeju přizamkny so swjedženska akademija, na kotrež přednošowašej Marka Cyžowa wo wuznamje Smolerja za serbsku hudźbu a Tru-

dla Malinkowa wo Smolerjec swójbje. Luisy Nawkec z Wotrowa spožči so Myto Hórniku.

Po swjedženskim přijecu w hosćencu „Burghof“ wotmě so hłowna zhromadźizna Maćicy Serbskeje, na kotrež wuzwoli so Jurij Luščanski z Budyšina za noweho předsydu. Dotalny předsyda, Serbski superintendent Jan Malink, kotryž Maćicu wot lěta 2008 nawjedowaše, njeje hižo za předsydu kandidował. **PB**

Zastupjerjo Maćicy Serbskeje a dalšich serbskich towarstwow počesćichu Serbow budźićela z kładženjom wěncow a kwěćelow na Smolerjec rownišćo.

Foto: M. Bulank

Z předsydstwa SET

Srjedu, 9. měrca, wuradźowachu čłonojo předsydstwa Serbskeho ewangelskeho towarstwa w Serbskim domje w Budyšinje. Na posedženje běše tež předsyda Domowiny, knjez Dawid Statnik, přeprošeny. W połhodzinskej rozmołwje rozprawješe předsydstwo wo aktiwitach towarstwa, wo kontaktach k Domowinje a wo zakótwnjenju ewangelskeho wosadneho žiwjenja w strukturach cyrkwy w Sakskej.

Dale zaběraše so předsydstwo z programom lětušeho cyrkwinskeho dnja 28. a 29. meje w Slepom. Na Serbski domizniški swjedžen přeprošuje Wojerowska Janska wosada njeđzelu, 12. junija, do Wojerec. Jako městnosć za hłownu zhromadźiznu na reformaciskim dnu, 31. oktobra, namjetuje so hosćenc na horje Čornobóh. Přichodne posedženje předsydstwa budže srjedu, 7. septembra, zaso w Serbskim domje w Budyšinje. **Měrcin Wirth**

Krawcowy „Paradiz“ pólscje

Wuspěšny roman Křesćana Krawca „Paradiz“ je nětko w pólskim Teresinje wušoł. „Wydawnictwo Ojców Franciszkanów Niepokalanów“ je přeložk knihi, kiž so žiwjenju a wosudej serbskeje swójbje wěnuje, pod titulom „Koniec Raju“ nakładowało. W nadawku „Towarzystwa Polsko-Serbołużyckiego“ je so přećel Serbow, dr. Zbigniew Gajewski, wo přeložk postarał. Wudaće je dalši wažny přinošk k šěrjenju serbskeje literatury w druhich rěčach. **LND**

Powěšće

Zběhanka nowotwara při Ewangelskim šulskim centrumje w Husce, wotlěwa sup. Jan Malink a wosadny farar Gerd Frey

Foto: Carmen Schumann

Huska. 25. februara swjećachu w Husce zběhanku nowotwara při Ewangelskim šulskim centrumje. Kublanišćo, ke kotremuž słušeja zakładna a srjedźna šula kaž tež gymnazij, ma 600 šulerjow a trjeba hižo dawno wjac městna. W nowotwarje budu rjadowniske rumnosće za wyše lětniki kaž tež awla. K zahajenju noweho šulskeho lěta ma twar lětsa w awguscě hotowy być.

Sywik. Pjatk, 12. februara, poswjeći wosadna fararka Astrid Schlüter w Sywiku pola Grodka nowej mjedzanej zwonaj, kotrež je sej wosada w Lauchhammeru leć dała. Hromadže z třecim zwonom, kotryž pochadźa z lěta 1849, je zwonjenje na tamnišej cyrkwinej wěži nětk zaso dospołne. Na swjedźenskich kemšach 29. meje maja Sywičanske zwony přeni raz hromadže zaklinčec.

Budyšin. Po lońšim dowobnowjenju tudyšeje Pětrowskeje cyrkwy je njedawno w Budyskim nakładnistwje Lusatia wušla kniha „Budyska tachantska cyrkej swj. Pětra“. Hłowny awtor publikacije je wumělski historikar Kai Wenzel ze Zhorjelca, kotryž předstaja w 14 kapitlach twarske a wuhotowanske stawizny simultaneho Božeho domu. Dodate su přinoški z pjera dalšich awtorow, kotřiž rozprawjeja wo duchownym žiwjenju katolskeje a ewangelskeje

wosady swj. Pětra kaž tež wo ekumeniskich předewzačach. Premjera knihi bě 27. februara w Budyskim Serbskim muzeju.

Kleinröhrsdorf. We wobłuku wječornych kemšow w cyrkwi w Kleinröhrsdorfje pola Połčnicy přednošowaše Trudla Malinkowa njedzeli, 13. měrca, wo „Janje Kilianu jako serbskim Mójzasu“. Wosadny farar Norbert Littig pokaza w zawodnym předowanju na paralele mjez něhdyšim wupućowanjom Serbow do Ameriki a džensnišim připućowanjom čěkancow do Němskeje. Kolekta kemšow zběraše so za Serbske ewangelske towarstwo.

Łaz. Na 200 wopytowarjow dožiwi pjatk, 18. měrca, we Łazowskej cyrkwi program Serbskeho ludoweho ansambla k 200. narodninam Jana Arnošta Smolerja „W Łazu w hornjej korčmičce“. Na zakładze Smolerjoweje zběrki pěsnjow zaklinčachu chórowe sadźby a cappella kaž tež twórby z přewodom serbskich ludowych instrumentow, kiž su serbscy komponisća za tutón wosebity koncert na česć Smolerja wobdžěłali. Předstajenje wospjetowaše so jutrowničku w Budyšinje.

Zbožopřeća

Dnja 28. apryla woswjeći knjeni **Ruth Kunčec** we Wuježku pod Čornobohom swoje 80. narodniny. Gratulujemy jubilarce wutrobne a přeje my jej bohate Bože žohnowanje.

Dary

W februaru je so dariło za Serbske ewangelske towarstwo dwójce 100 eurow a za Pomhaj Bóh 52 eurow, 42 eurow a 22 eurow. Bóh žohnuj dary a darićelow.

Spominamy

Před 200 lětami, 1816, natwari so **fara w Hućinje**. Nahladny dwuposchodowy tykowy twar při Hłownej dróze steji pod škitom pomnikow a bu po přewróće wobnowjeny. Hućinjska fara ma wěsty wuznam za serbske pismowstwo. Tu je stała kolebka Serbskeje protyki, kotraž bu pod titulom „Předzenak“ w léće 1855 přeni raz wudata. Jeje založer a dołholětny redaktor bě farar Robert Rjeda, kotryž woteńdže 1863 z Hućiny jako farar do Barta, hdžež redaktorstwo hač do lěta 1888 dale wukonješe. Wot 1881 do 1912 bě Jan Handrij Matek z Hućinjskim fararjom. Wón skutkowaše jako dołholětny redaktor „Bibliskeho pućnika“, kotryž Serbske lutherske knihowne towarstwo kóždy léto wudawaše. Jeho sčehowaše na Hućinjskej farje wot 1913 do 1917 Korla Božidar Křižan z Hodžija, pozdžišo farar w Rakecach. Z poslednim serbskim wosadnym fararjom bě Anošt Hornčer, kotryž léta 1973 zemře a swój posledni wotpočink při Hućinjskej cyrkwi namaka. T.M.

Přeprašujemy

03.04. Quasimodogeniti

10.00 kemše w Budyšinje w Michalskej cyrkwi (sup. Malink)

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (farar Haenchen)

05.04. wutora

14.00 wosadne popołdne pola Kowarjec we Wuježku pola Wósporka (sup. Malink)

10.04. Misericordias Domini

10.00 namša w Dešnje (fararka Köhlerowa)

14.04. štwórtk

19.00 Bjesada w Rakecach we farskej bróžni

16.04. sobota

14.30 wosadne popołdne w Bukecach (sup. Malink)

17.04. Jubilate

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (sup. Malink)

21.04. štwórtk

18.30 Bjesada w Bukecach na farje

23.04. sobota

14.00 spominanje na fararja Nowaka na Južnym pohrjebnišću w Choćebuzu (farar Kšenka), po tym zetkanje w klubowni serbskeho gymnazija

24.04. Kantate

14.00 wosadne popołdne w Slepom (fararka Malinkowa)

27.04. srjeda

19.30 Bjesada w Hodžiju na kantoraće

01.05. Rogate

10.00 kemše z Božim wotkazanjom w Budyšinje w Michalskej cyrkwi (sup. Malink)

12.00 nutrnosť w serbskim rozhłosu (fararka Malinkowa)

Pomhaj Bóh
časopis ewangelskich Serbow
ISSN 0032-4132

Wudawaćelej: Serbski wosadny zwjazk, Serbski kěrchow/Wendischer Kirchhof 1, 02625 Budyšin/Bautzen; Serbske ewangelske towarstwo z.t., Privatweg 21, 02625 Budyšin/Bautzen
Zamołwita redaktorka: Trudla Malinkowa, Goethowa/Goethestraße 40, 02625 Budyšin/Bautzen (tel./fax: 03591 600711, e-mail: PomhajBoh@gmx.de)

Čišć: Lessingowa čišćernja, Kamjenc
Postvertriebsnummer: F 13145

Zhotowjenje a rozšěrjenje: Ludowe nakładnistwo Domowina, Tuchmacherstr. 27, 02625
Abonement a dary: Serbske ewangelske towarstwo, Kreissparkasse Bautzen
IBAN: DE03 8555 0000 1000 0831 67
BIC: SOLADES1BAT

Pomhaj Bóh wuchadźa měsacnje. Spěchuje so wot Založby za serbski lud, kotraž dóstawa lětnje přiražki Zwjazka, Swobodneho stata Sakskeje a Kraja Braniborskeje.
Lětny abonement plaći 8 eurow.